

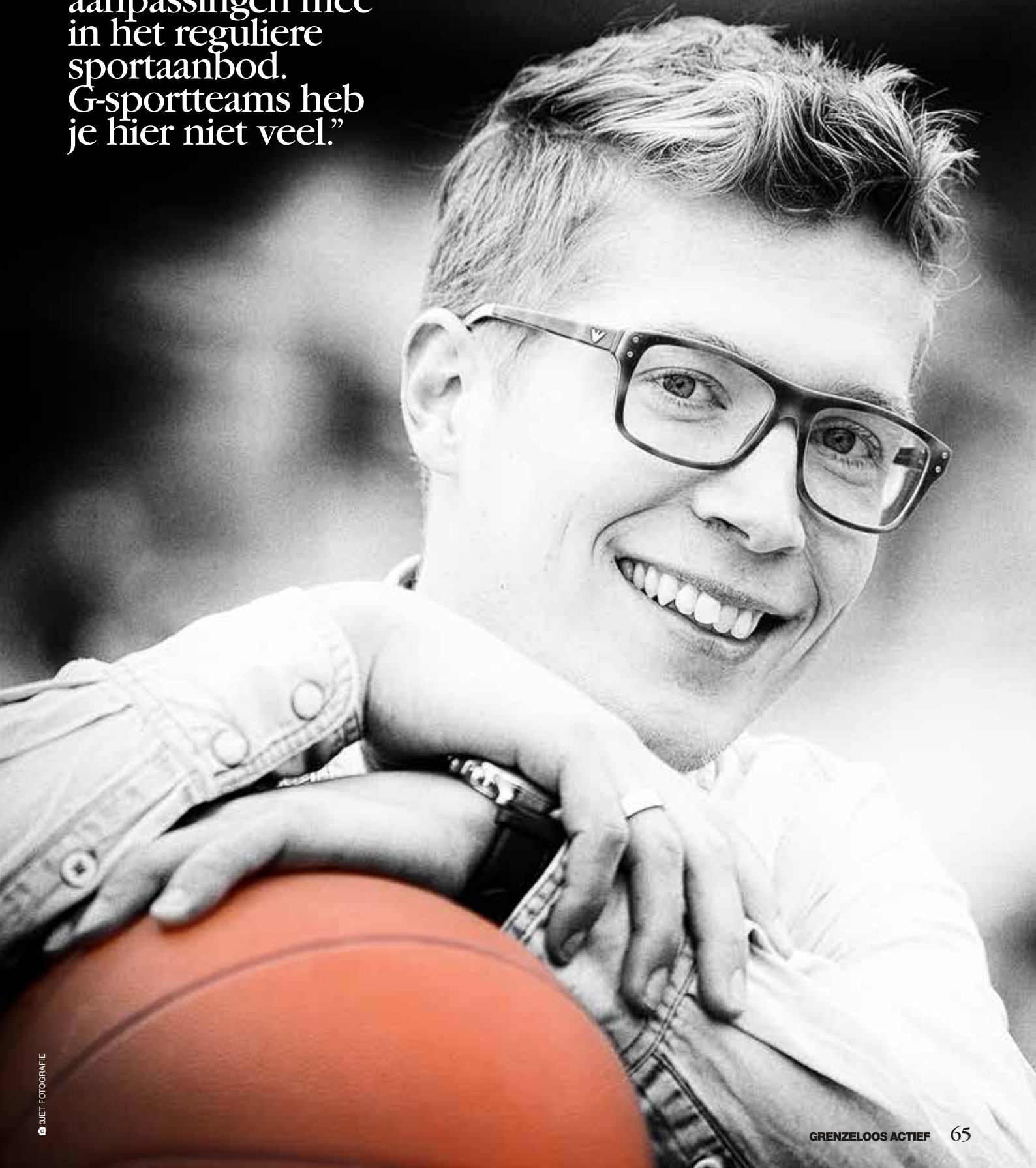
 ERNST BOUWES

LOKET BRENGT SPORTERS EN CLUBS BIJ ELKAAR

Gemeenten Rivierenland financieren Uniek Sporten

Het programma Grenzeloos actief ondersteunt 43 regionale samenwerkingsverbanden die sport en bewegen van mensen met een beperking een impuls willen geven. Als coördinator aangepast sporten is Edwin Mulder de aangewezen persoon om als spin in het web van de regio Rivierenland te fungeren. Dat doet hij onder de vlag van Uniek Sporten, het loket dat een groot aantal regio's bedient.

“Veelal doen mijn cliënten met enige aanpassingen mee in het reguliere sportaanbod. G-sportteams heb je hier niet veel.”



“

Ik ben weleens jaloers op mijn collega's in Arnhem en Nijmegen, waar de sporters en de sportclubs dicht bij elkaar zitten”, vertelt Edwin Mulder. “Ook is daar een fijnmazige infrastructuur van zorgcentra, gespecialiseerde ziekenhuizen en grote instellingen voor de doelgroep. Mijn regio beslaat van oost naar west een afstand van bijna zestig kilometer, gescheiden door rivieren, in een voornamelijk landelijk gebied. Dat brengt heel gespecialiseerde problematiek met zich mee, die mijn collega's in de stad niet kennen. Dat is soms lastig, maar ook weer heel boeiend.”

Sportparticipatie verhogen

Ruim twee jaar geleden stapte Mulder als medewerker van de GGD in het pro-

gramma 'Ik kies! Rivierenland gezond' van de Gelderse Sport Federatie. “Dat was een provinciaal stimuleringsprogramma vanwege de sociaaleconomische gezondheidsverschillen in deze regio. Binnen dat project is het ondersteunen van kwetsbare groepen tot speerpunt gemaakt met als eerste doel ze te lokaliseren in buurten, op scholen en in de wijken. In een plan van aanpak hebben we daarna drie doelen geformuleerd. We wilden de sportparticipatie van deze groep verhogen en de sportaanbieders in de regio ondersteunen als deze initiatieven namen tot opname van mensen met een beperking. Ten slotte wilden we een netwerk opzetten rondom aangepast sporten, waardoor één loket zou ontstaan voor alle betrokken partijen. Door de daaropvolgende aansluiting bij Uniek Sporten zijn we nu herkenbaar als een sportservicepunt op het gebied van aangepast sporten.”

Financiering door gemeenten

De regio Rivierenland loopt in gezondheidscijfers achter op het gemiddelde. Mulder: “Daarom heeft de provincie meerdere programma's lopen om deze problematiek aan te pakken. Uniek Sporten is daar een voorbeeld van. Aanvankelijk had ons project een duur van twee jaar tot 1 januari 2016, maar gelukkig hebben we daarna kunnen doorgaan. De subsidie was eerst afkomstig van de provincie, maar tegenwoordig nemen de gemeenten in Rivierenland de kosten grotendeels voor hun rekening. In het samenwerkingsverband krijgen we daarnaast hulp van partijen uit de zorg, zoals MEE, het ziekenhuis en de scholen voor speciaal onderwijs. Samen bekijken we waar we ons primair op willen richten.”

Website

“Voor mij is de samenwerking met bijvoorbeeld sportorganisaties en ziekenhui-



© MEE GELDERSE POORT

zen belangrijk. Verder is het belangrijk dat artsen en fysiotherapeuten Uniek Sporten kennen zodat ze patiënten kunnen doorverwijzen, evenals buurtsportcoaches, welzijnspartijen, Wmo-consulenten en sociale wijkteams. Van belang is dat zij de website weten te vinden, zodat zij

“Uniek Sporten is bedoeld om uit te groeien tot één herkenbaar landelijk sportservicepunt”

potentiële sporters met een beperking kunnen adviseren via Uniek Sporten passend aanbod te kunnen vinden. Zelf kunnen ze uiteraard ook vragen hebben op sportgebied. Daarnaast nemen ouders contact met mij op of met leerkrachten uit het speciaal onderwijs. Mijn belangrijkste aandachtspunt is vindbaarheid en bekendheid. Ik heb overigens gemerkt dat rondom mensen met een verstandelijke beperking relatief veel mensen aanwezig zijn die hen helpen bij het vinden van vrijetijdsbesteding, zoals sport. Voor mensen met een lichamelijke beperking is dat anders, die nemen vaak zelf meer initiatief. Het is belangrijk daar je begeleiding en advies op af te stemmen.”

Netwerken

Mulder ziet iedere aanvraag, waardoor hij vaak weet waar in de regio het antwoord ligt. “Zo kan ik ook bij sportverenigingen helpen die oplossingen zoeken voor hun sporters met een beperking. Ik ken de wegen naar subsidies of misschien naar bereidwillige sponsors of samenwerking met andere clubs. Ik heb eens twee mensen met een beperking van dezelfde zwemclub bij elkaar gebracht, waarmee hun vervoersproblemen waren opgelost. Dat kostte aan subsidie helemaal niets. Ik hoefde alleen maar twee aanvragen te combineren. Meestal is het echter niet zo

Lucia Dijkstra - Gelderse Sport Federatie

Lucia Dijkstra was in 2014 als medewerkster van de Gelderse Sport Federatie kwartiermaker voor Uniek Sporten. “We zijn als Gelderse Sport Federatie een aantal jaar geleden gestart om in onze zeven Wmo-regio’s in Gelderland loketten te formeren die mensen met een beperking helpen bij het zoeken naar een geschikte sportomgeving. In februari 2014 is Edwin Mulder voor ons begonnen om het Rivierenland in kaart te brengen. Mijn taak als kwartiermaker, verbonden aan de GSF, was in eerste instantie om in opdracht van de provincie de betrokken gemeenten de investeringen over te laten nemen. Via Grenzeloos actief, het gehandicapten sportprogramma van het Ministerie van VWS, probeer ik daarnaast extra middelen aan te spreken om nog meer activiteiten te kunnen opzetten. Het doel is dat niet alleen gemeenten, maar ook zorginstellingen en eventuele andere partners het loket Uniek Sporten weten te vinden en kunnen ondersteunen.”

“Ik probeer gemeenten over te halen om in te stappen en mee te financieren. In Rivierenland is het iets lastiger om ze te overtuigen dan in grote steden als Arnhem en Nijmegen, omdat de doelgroep niet zo groot is. Ze zijn tenslotte niets verplicht. Het is alleen vervelend als je een sportvraag aan het loket krijgt van een inwoner uit een gemeente die niet meebetaalt. Datzelfde geldt voor een vereniging die steun vraagt. Pak je dat toch op of stuur je de vragensteller door naar zijn eigen gemeente? Het is in principe hun verantwoordelijkheid als ze niet meebetalen aan het loket. Vaak bloedt het initiatief dan dood, omdat de gemeenten meestal niet de tijd of juiste kennis of expertise in huis hebben. Soms hebben ze wel de juiste intenties, maar geen potje beschikbaar om de financiën te garanderen. Mijn werk als kwartiermaker is om iedere gemeente bewust te maken van de mogelijkheden en van de meerwaarde van het loket Aangepast Sporten met een regiocoördinator (Uniek Sporten). Het is mooi als de provincie/GSF bijdraagt in de kosten, maar in principe wil je toch dat de regio zelf betaalt.”

“In Rivierenland heeft intussen een deel van de gemeenten de wil uitgesproken om per 1 januari 2017 door te gaan op basis van het plan en de evaluatie, die wij onlangs gemaakt hebben. Het momentum is nu heel goed. Grenzeloos actief is op dit moment landelijk zeer actueel en je proeft extra aandacht voor de digitale loketfunctie van Uniek Sporten in Gelderland. In vijf van de zeven Gelderse Wmo-regio’s hebben we nu een lopend loket, waaronder in Rivierenland. Ons doel is nu dat Uniek Sporten uitgroeit tot een structureel onderdeel van het gemeentelijke sportbeleid in deze regio.”

“Verder maak ik me vanuit de GSF sterk voor de uitwisseling van kennis tussen de regio’s, zodat ze van elkaar kunnen leren. Daarbij werken we ook samen met de Provincie Overijssel. Ook brengen wij de regiocoördinatoren uit beide provincies regelmatig bij elkaar. Daarnaast probeer ik de mensen die lokaal actief zijn te informeren over alle mogelijkheden van Aangepast Sporten en Uniek Sporten. We zien kansen om de hulp bij aangepast sporten nog beter te laten functioneren in de komende jaren. De provincie wil dat ook graag.”



© MEE GELDERSE POORT

“Ik heb eens twee mensen met een beperking van dezelfde zwemclub bij elkaar gebracht, waarmee hun vervoersproblemen waren opgelost. Dat kostte aan subsidie helemaal niets.”

eenvoudig. Ik werk ook veel samen met hulpverleners uit gemeenten, zoals Wmo-consulenten en buurtsportcoaches. Zij weten de weg uitstekend te vinden binnen de gemeentegrenzen en zijn daarom een zeer waardevolle partner. Buiten de gemeentegrenzen kan ik hen juist weer aanvullen, omdat voor mensen met een beperking de oplossing soms bij een sportvereniging in een stad verderop ligt. Niet iedere gemeente kan een eigen rolstoelbasketbalteam samenstellen. Als coördinator heb ik het overzicht over de regio, waardoor ik kan zien waar vraag en aanbod liggen.”

Minder keuze

“Mijn doel is dat zo veel mogelijk mensen met een beperking in dit dunbevolkte gebied binnen tien kilometer van hun huis kunnen sporten of bewegen. Als die afstand groter is, dan is dat voor mensen vaak een reden om niet te gaan. Dat is in deze regio best lastig, want in dit grote gebied zijn er bijvoorbeeld maar drie hockeyverenigingen. Valide sporters hebben hier ook minder keuze, voor de

sporters met een beperking geldt dat nog sterker. Dat maakt dit werk en deze regio ook tot een heel mooie uitdaging. Veelal doen mijn cliënten met enige aanpassingen mee in het reguliere sportaanbod. G-sportteams zijn lang niet overal haalbaar. Het liefst zie je die directe integratie ook in de vereniging, alhoewel dat niet voor iedereen mogelijk is.”

Verskillende belangen

“We zijn als organisaties allemaal bezig om zo veel mogelijk mensen met een beperking te laten sporten en bewegen”, constateert Mulder. “Daarnaast zuchten we allemaal onder de drang naar resultaat bij de opdrachtgevers. Die willen deelnamecijfers zien of bezoekersaantallen op je voorlichtingsavond, liefst hoge. Dat zegt alleen weinig over de kwaliteit van het gebodene, vind ik. Die nadruk op kwantiteit maakt dat ik het beste een evenement op een school kan organiseren, waarna ik een aantal van driehonderd bereikte kinderen kan noteren. Dat geen van hen vervolgens iets aan hun sportgedrag verandert, maakt voor de cijfers niets uit. Zelf besteed ik net

zo lief evenveel energie aan die ene blinde boogschutter die graag in clubverband wil trainen.”

“Je merkt daarnaast dat organisaties behaalde successen uit de samenwerkingsverbanden naar zich toe trekken om te kunnen scoren. Misschien begrijpelijk, want dat kan cruciaal zijn bij de subsidieaanvraag voor een volgende periode. Uniek Sporten is juist bedoeld om uit te groeien tot één herkenbaar landelijk sportservicepunt, een soort Postbus 51 voor aangepast sporten, en gelukkig zie ik dat dit steeds meer wordt omarmd. Dat is fantastisch voor degene die een sport zoekt, want daar doen we het uiteindelijk allemaal voor.”

“De subsidieverstrekkende overheden zouden wat mij betreft best wat meer door de gepresenteerde resultaten heen mogen prikken. Soms lees ik hoe organisaties zich in hun jaarverslagen affichereren met het aantal volgers op Twitter om hun bereik aan te tonen. Nader onderzoek leert dat iedereen in het veld elkaars account volgt om zo de cijfers op te krikken.

Dat stoort me, al ontkom ik zelf soms ook niet aan die denkwijze. Het is onderdeel van ons vak, blijkbaar.”

Bedreiging

Bij de start van Uniek Sporten merkte Mulder ook wel enige achterdocht, omdat andere organisaties hem zagen als een concurrent die een beroep ging doen op dezelfde subsidiepot waar zij middelen uit haalden. “In het begin zagen ze mij soms als een bedreiging, hoe enthousiast ik ook binnenkwam. Misschien zelfs daardoor. Na verloop van tijd nam dat af, ook omdat je gaat zien wat je aan elkaar hebt. Ik help een buurtsportcoach bij het zoeken naar een plek voor een kind met een beperking, waardoor hij meer aandacht kan besteden aan andere mensen en bezigheden, bijvoorbeeld seniorenactiviteiten. Dan profiteer je allebei. Ook begrijp ik het nu beter. Bij iedere ontmoeting met iemand van een andere organisatie benoem ik ons gezamenlijk belang dan ook even. We komen bij elkaar om meer mensen met een beperking aan het sporten te krijgen en niet

om onze subsidie te rechtvaardigen met onderling overleg.”

Mulder wil zijn ambitie niet in cijfers uitdrukken. “Het gaat mij niet om het terugdringen van een percentage tot onder een bepaald niveau, want misschien help ik wel iemand met een vraag die niet als ‘gehandicapt’ bij de gemeente geregistreerd staat. Voor mij is het belangrijk van waarde te zijn en te blijven voor alle sporters en sportzoekenden die vanwege hun beperking daar wat extra hulp bij kunnen gebruiken. Om dat te kunnen blijven doen was het belangrijkste om te zorgen dat we geld en steun hadden van de instanties om Uniek Sporten in Rivierenland te borgen voor de toekomst. Van de tien gemeenten in de regio wilden er zeven verder, waarbij ze ook samen de volledige kosten dragen. Die voortgang was mijn persoonlijke ambitie, zodat ik niet twee jaar veel energie zou steken in iets dat daarna zou verdwijnen.” ■

Christel de Krosse - MEE Gelderse Poort

Edwin Mulder werkt onder meer samen met Christel de Krosse, die consulent is bij MEE Gelderse Poort. “We zetten ons als uitvoerders van de Wmo in voor de participatie van kwetsbare burgers in de samenleving op alle levensgebieden. Onderdeel daarvan was de vrijetijdsbesteding, maar daar is de afgelopen jaren flink op bezuinigd. Uniek Sporten heeft daarvan gelukkig een deel overgenomen. Verder hebben wij een kennisexpertisecentrum, waar gemeenten regelmatig gebruik van maken.”

“In stedelijke gebieden als Arnhem en Nijmegen zijn voldoende netwerken en initiatieven voor mensen met een beperking, maar in het Rivierengebied is het door de afstanden een stuk moeilijker om activiteiten van de grond te krijgen. MEE heeft een heel klein potje om bij te dragen aan Uniek Sporten in deze regio, maar kan zeker helpen om andere fondsen aan te spreken. Ikzelf maak me hard voor de mensen die niet in een instelling zoals Pluryn zitten. Daarnaast ook voor de mensen met een verstandelijke beperking in de wijken, die vaak problemen hebben als overgewicht, een tekort aan beweging of geldgebrek. Dat is een groep waar veel winst valt te behalen. Via onze sociale wijkteams leggen we gemakkelijk contact met hen.”

“Daarnaast heeft Rivierengebied een speciale problematiek omdat het een groep die sociaal minder vaardig is kent die zich helemaal niet aan-

gesproken voelt tot programma's als Uniek Sporten en ook niet denkt aan het lidmaatschap van een vereniging. Hoe verleid en bereik je hen? Dat doen we bijvoorbeeld via de schuldhulpverlening of de huisarts. Daarna kun je hen een specifiek voorstel op maat doen, waardoor je hoopt dat deze mensen intrinsiek gemotiveerd raken om tot iets te komen, liefst binnen een bestaande club. Vervolgens kunnen wij onze gespecialiseerde kennis inzetten om de vereniging weer te helpen bij de integratie van binnenkomers als deze via trainingen of protocollen. Ook kunnen de clubs Uniek Sporten benaderen met vragen, als mensen met een beperking zich aanmelden. Meestal koppelt Edwin dat aan ons door met het verzoek of we daar voorlichting of een training kunnen geven.”

“Verder hebben wij een project opgezet waarbij studenten of vrijwilligers mensen met een beperking min of meer aan de hand meenemen bij hun eerste bezoeken aan de door hen gekozen vrijetijdsbesteding. Vaak is die eerste stap een drempel. Ze hebben iemand nodig die een paar keer meegaat voor de gewinning. Gemeenten kunnen de medewerkers van ‘MEE Bruggenbouwen’ inhuren. Tot nu toe hebben we hen vooral aangeboden voor sociale contacten of voor mensen die willen reizen, maar bij sporten kan het ook werken.”